

9/1989. (1990. I. 31.) Főv. Tan. rendelet

a közterület- és városrésznevek megállapításáról, valamint azok jelöléséről *

Utcanevénytáblák

22. § (1) Az utca nevét a tájékozódást jól segítő utcanevénytáblákon kell feltüntetni. Az elhelyezés határidejéről az elnevező szerv határozatban rendelkezik.

(2) Az utcanevénytáblát a rendelet 2. számú mellékletében meghatározott minta szerint kell elkészíteni. A kerületi önkormányzat, amennyiben azt történelmi hagyomány indokolja, ez alól felmentést kérhet.

(3) Az utcanevénytábla kihelyezése, karbantartása és pótlása a kerületi jegyző feladata.

23. § (1) Az utcanevénytáblán fel kell tüntetni:

a) a kerület közigazgatási helynevét (római szám és kerület);

b) a városrésznevet;

c) az utcanév elő- és utótagját rövidítés nélkül;

d) a táblával jelzett tömb első és utolsó házszámát és a házszámnövekedés irányát.

(2) Az utcanevénytáblán feltüntetett neveknek meg kell egyezniük az utcanevénytáblákban szereplő írásmóddal.

24. § (1) Utcanevénytáblát az utca kezdetén, végén, valamint minden betorkolló utcánál, mindkét oldalon, továbbá az egy oldalról betorkolló utca tengelyében az átellenes oldalon is fel kell szerelni.

(2) Az utcanevénytáblát épületen, kerítésen vagy ezek hiányában külön tartószerkezeten - jól látható helyen - kell elhelyezni.

(3) Az ingatlan tulajdonosa, kezelője vagy használója az utcanevénytábla elhelyezését és az ezzel kapcsolatos munkálatokat tűrni köteles. Amennyiben az utcanevénytábla elhelyezésével az ingatlanon kár keletkezik, azt a kihelyezésért felelős szerv köteles megtéríteni.

(4) Az utcanevénytáblán és a névtábla szélétől 100 cm-en belül reklám célját szolgáló feliratot, táblát elhelyezni nem szabad.

(5) Az utcanevénytáblák kihelyezéséről a közszolgálati szerveket, közüzemeket és a kihelyezéssel érintett ingatlan tulajdonosát, kezelőjét vagy használóját a kihelyezésért felelős szerv köteles értesíteni.

(6) Az utcában az ingatlanokat (épületeket és a beépítetlen telkeket) jól látható táblán feltüntetett helyrajzi számmal kell ellátni, amennyiben az ingatlan más módon egyértelműen nem azonosítható.

25. § Megváltozott utcanévek tábláit a tájékozódás zavartalanága érdekében az elnevezéstől számított két évig eredeti helyükön kell hagyni és piros színű, átlós áthúzással kell ellátni. Az új utcanevénytáblát az áthúzott régi tábla mellé kell felszerelni. A régi utcanevénytáblát két év múltán az elhelyező szervnek el kell távolítani.

26. § Tilos utcanevénytáblát, ismertetőtáblát

a) megrongálni, beszennyezni;

b) eltakarni, vagy bármely más módon tájékoztató jellegét megszüntetni;

c) jogtalanul kihelyezni, eltávolítani.

2. számú melléklet a 9/1989. (1990. I. 31.) Főv. Tan. rendelethez

Utcanevénytáblák

TARTALOM

1. BEVEZETŐ

2. „A” TÍPUS, PLASZTIKUS ÖNTVÉNYTÁBLA, DÍSZKERETES, KIEMELKEDŐ BETŰKKEL

2.1. MŰSZAKI LEÍRÁS

2.1.1. A táblák felirata

2.1.2. Az utcatáblák mérete

2.1.3. Tipográfia

2.1.4. Betűméretek

2.1.5. A táblák festése

- 2.1.6. A táblák kihelyezése
- 2.2. TERVRAJZ
 - 2.2.1. Az alkalmazott betűk és grafikai jelek
 - 2.2.2. Utcanévtábla
 - 2.2.3. Házsámtábla
- 2.3. PÉLDÁK
 - 2.3.1. Utcanévtáblák
 - 2.3.2. Házsámtáblák
- 3. „B” TÍPUS, ZOMÁNCOZOTT ACÉLLEMEZTÁBLA, KERET NÉLKÜL, SÍK BETŰKKEL
 - 3.1. MŰSZAKI LEÍRÁS
 - 3.1.1. A táblák felirata
 - 3.1.2. Az utcatáblák mérete
 - 3.1.3. Tipográfia
 - 3.1.4. Betűméretek
 - 3.1.5. A táblák festése
 - 3.1.6. A táblák kihelyezése
 - 3.2. TERVRAJZ
 - 3.2.1. Az alkalmazott betűk és grafikai jelek
 - 3.2.2. Utcanévtábla és házsámtábla
 - 3.3. PÉLDÁK
 - 3.3.1. Utcanévtáblák
 - 3.3.2. Házsámtáblák

1. BEVEZETŐ

Budapest Főváros Kögyűlése Várostervezési és Városvédelmi Bizottsága megbízására 1998-ban az AXIS Építésziroda elkészítette Budapest utcatábláinak terveit a 9/1989. (1990. I. 31.) Főv. Tan. rendelet, és annak módosítására kiadott 13/1993. (IV. 30.) Főv. Kgy. rendelet mellékleteként. A terv részben a MAKONA Építésziroda 1988-ban készített tervei, részben a Budapest Főváros Tanácsa VB Városrendezési és építészeti főosztálya szabványtervei, részben a már elkészült és felszerelésre került utcatáblák alapján készült.

A táblák tervei a múlt században használt öntvénytáblákon, illetve zománcozott acéllemeztáblákon alapszanak. E régi táblák pontos másának elkészítését nem teszik lehetővé a mai utcatáblákkal szemben támasztott követelmények. Szükség volt a táblák és a feliratok felnagyítására, valamint egy harmadik sorban a háztömb két szélső házsámának feltüntetésére. A két szám között egy nyíl van, amely a háztömb túlsó részén található házsám felé mutat. Ez utóbbi harmadik sor az eredeti táblákon egyáltalán nem szerepelt. A tervezés során a régi táblák arányait, díszítését, feliratait és betűtípusait vettük alapul úgy, hogy az utcanév hosszúságától függő, változó hosszúságú tábla álljon rendelkezésre.

A terv szerint Budapesten kétféle utcatáblát (tehát utcanévtáblát és házsámtáblát) kell használni, a rendeletben rögzített területi megoszlás alapján. Ezek:

B típus: Zománcozott acéllemeztábla, keret nélkül, sík betűkkel.

Mindkétfajta utcatábla szövegmezője azonos méretű, és a tipográfiai kialakításuk is megegyezik, amelyet az alábbi terv tartalmaz és részletez. Az öntvénytábla, illetve a zománcozott acéltábla részletes műszaki tervét ezen terv külön részfejezete külön-külön tartalmazza.

Ezen szabványterv életbelépése után már csak az eszerint gyártott táblák kerülhetnek ki. A mészköttáblákat nem kell kicserélni, és a néhány még megmaradt múlt századi vagy e század eleji táblát is meg kell őrizni.

m=1:5

3. „B” TÍPUS, ZOMÁNCOZOTT ACÉLLEMEZTÁBLA, KERET NÉLKÜL, SÍK BETŰKKEL

3.1. MŰSZAKI LEÍRÁS

3.1.1. A táblák felirata

A táblák felirata kisbetűs, nagy kezdőbetűvel.

Utcanévtábla

1. sor: A kerület sorszáma római számmal, utána pont. Szóköz után *kerület* vagy *ker.*, kis kezdőbetűvel (rövidítve akkor, ha a városrész megnevezése olyan hosszú, hogy több helyet igényel) és vessző. Szóköz, majd a városrész megnevezése, nagy kezdőbetűvel. A sor végén nincs írásjel. Rövidítve csak *ker.* fordulhat elő. Amennyiben a városrész megnevezése nem szerepel, csak a kerület sorszáma és a kerület van a sorban, utána nem áll vessző.

2. sor: A közterület elnevezése (nagy kezdőbetűvel, szabályos helyesírással, illetve történelmileg indokolt vagy a tulajdonneveknél előforduló eltérő írásmóddal). Az elnevezés végén írásjel nem szerepel, kivétel a sorszámmra végződő elnevezéseknél kötelező pont (pl. *Október 6.*). Rövidíteni nem szabad (nem állhat *Ajtósi D. Ajtósi Dürer* helyett, *kir.-né királyné* helyett stb.) A közterület megnevezése: *út, útja, körút, tér, tere, körtér, körönd, utca, köz, lépcső, rakpart, sor, fasor* stb., kis kezdőbetűvel. Rövidíteni nem szabad, írásjel nem szerepelhet.

3. sor: A háztömb két szélső házszáma szerepel, közöttük egy nyíl, amely mindig a háztömb túlsó szélén található házszám felé mutat (tehát a nyíl nem a házszámok emelkedését jelzi, hanem azt, hogy az illető számot melyik irányban találjuk meg). Ha a táblán nem kell szerepelniük a háztömb számainak, úgy ebben a sorban egy, a nyíllal egységesen szerkesztett grafikai jel szerepel azért, hogy ez a sor ne maradjon üresen (pl. *Ybl Miklós térnél*).

3.1.2. Az utcatáblák mérete

Utcanévtábla

A zománcozott acéllemeztábla mérete: 700-1150x300 mm között változik úgy, hogy a szövegmező hosszát a karakterek száma határozza meg. A szélső karakterek és a tábla széle között min. 15 mm kell hogy maradjon.

3.1.3. Tipográfia

Betűtípus

Az alkalmazandó betűtípus: HCentury Schoolbook Cond Bold.

Tipográfiai elrendezés

Középtengelyes, minden sor középre zárva. Az alsó sorban található grafikai jelek is középtengelyesen elhelyezve.

3.1.4. Betűméretek

Utcanévtábla

1. sor: 45 mm verzálmagasság
2. sor: 105 mm verzálmagasság
3. sor: 45 mm verzálmagasság

Maximális szöveg hossz

A 700x300 mm-es normál szövegmezőn 670 mm, az 1150x300 mm-es leghosszabb szövegmezőn 1120 mm, tehát kétoldalt 15-15 mm-nek mindenképpen maradni kell.

3.1.5. A táblák festése

A táblák (utcanévtábla, házszám tábla) két színben - fehér alapon fekete betűk - készülnek. A festés anyaga égetett tűzzománc.

3.1.6. A táblák kihelyezése

Utcanévtábla

Épület falán

A táblák a háztömbök sarkain helyezkednek el, a sarkokhoz minél közelebb, 10-15 cm távolságra az épület szélső függőleges vonalától. A magasság tekintetében határértékek adhatók meg, az osztópárkányokat,

illetve a burkolati kiképzéseket figyelembe kell venni, párkányokat, nyílásokat és azok díszített keret- vagy záróképzését, függőleges osztóvonalakat, lizénákat utcatáblával átvágni vagy eltakarni nem szabad. Az elhelyezés magasságának javasolt határértékei: 250-450 cm. Egy saroképületre két utcanévtábla kerül, melyeket azonos magasságban kell felszerelni. A különböző épületeken más magasságokban lehet felszerelni a táblákat, de egy ugyanazon épületen belül ezt nem lehet táblánként változtatni.

Kerítésen

Egyes övezetekben előfordulhat, hogy kerítésre kell felszerelni az utcanévtáblát, mert az épület fala messze esik a saroktól. Általában a kerítések alacsonyabbak, tehát nem kell betartani a 250-450 cm magassági határokat, hanem lefelé el lehet ettől térni, de ez esetben is törekedni kell a legmagasabb elhelyezésre.

3.2. TERVRAJZ

3.2.1. Az alkalmazott betűk és grafikai jelek

Az alkalmazott betűtípus: HCentury Schoolbook Cond Bold.